

rat. *Ami de la Relig.*, 6 juin 1840; P. Perrone, de Locis theol., part. II, cap. 4, prop. 2. Nemo nescit quantum ab eo tempore ejus redditus creverint.

Nos autem, cum omnibus catholicis, dicimus:

1º Versiones Scripturæ sacræ in linguis vernacularis a pastoriis approbatas utiles esse: hæc assertio ex sola Ecclesiæ praxi sufficienter constat; semper enim Ecclesia vernacularis habuit versiones Scripturæ fidelibus destinatas, græcas scilicet pro Græcis, latinas pro Latinis; alias singulis nationibus proprias, Persis, Arabibus, Ægyptiis, Æthiopibus, et denique in cunctis idiomatibus. Ergo.

Diximus a pastoriis approbatas; necesse est enim ut illæ versiones doctrinam Vulgatæ, saltem quoad fidem et mores, accurate reddant: porro soli pastores sunt judices doctrinæ competentes: ergo. Unde cavendum est a versionibus hæreticorum, schismaticorum vel incredulorum, et generatim ab eis quæ approbatione Ordinarii non muniuntur.

Præcipua versio gallica totius Scripturæ nunc in usu apud catholicos habuit auctorem *le Maistre de Sacy*, in fine decimi septimi saeculi; est generatim accurata, licet in quibusdam locis erroribus Jansenianorum favere videatur. *Calmet* eam cum paucis mutationibus adoptavit. Item *Rondet* in opere noto sub nomine *Bible de Vence*, et P. de *Carrières*.

Anno 1667, prodiit translatio Novi Testamenti dicta Montensis, qua usus est *Quesnel* in famoso opere inscripto: *Réflexions morales*, etc. Damnata fuit a Clemente IX, Innocentio XI et Clemente XI, ut textum sacrum exhibens vitiatum, et a Vulgata nimis discrepans. Huic longe præfertur versio P. *Amelotte*, licet parum elegans. Aliæ sunt etiam accuratae quoad doctrinam, videlicet una *Godeau*, catholica sed parum perfecta; altera P. *Bouhours*, cui alii patres e Societate Jesu operam dederunt, et quam P. *Lallemand* secutus est in opere dicto: *Réflexions morales*, etc., et tertia *Mezenguy*, Jansenistæ, cum notis: in pluribus est suspecta, aliunde laudibus digna.

2º Non negamus, imo affirmamus lectionem Scriptu-

rae in lingua vernacula ipsis laicis sæpe utilem esse, ut constat 1º exemplo Judæorum, qui libros sacros sæpe legabant vel eorum lectionem in synagogis audiebant; 2º agendi ratione Apostolorum et Evangelistarum, qui in lingua vernacula scribebant et scripta sua ad fideles dirigebant; 3º testimonio et praxi SS. Patrum, qui lectionem divinarum Scripturarum in innumeris locis commendant, eas publice legebant et explanabant, etc. Ergo.

Verum nulla existit lex hanc lectionem omnibus præcipiens: sine illa, quæ ad fidem, justificationem et salutem necessaria sunt, addisci possunt; et revera diu quidam extiterunt populi christiani apud quos nulla erat versio Scripturarum in lingua eorum vernacula; et ubi novæ formantur ecclesiæ apud infideles, non statim publicantur versiones Scripturarum: ergo earum lectio in lingua vulgari non est singulis necessaria, et propositiones 79, 80 et 82 *Quesnel* contrarium asserentes, merito fuerunt damnatae.

3º Dicimus lectionem sacrorum librorum non promiscue permittendam esse, nam 1º, teste B. Petro, II Epistola, iii, 16: *Indocti et instabiles depravant Scripturas, ad suam ipsorum perniciem*. 2º Apud Judæos quasdam Scripturæ partes, ut gesta Patriarcharum, Canticum cantorum et prophetiam Ezechielis, legere non permittebatur ante trigesimum ætatis annum, ut Orig., S. Hieron. et S. Greg. Naz. observant: propter easdem rationes lectio illorum librorum et præsertim Cantici cantorum non nisi caute apud nos permittenda est. 3º In pluribus Scripturæ partibus multa sunt difficultia quæ ab omnibus intelligi nequeunt: ergo non convenit ut omnibus indiscriminatim permittantur. Pastorum est igitur et confessiorum determinare quid singulis fidelibus in lectione Scripturarum expedit vel non expedit, et quandoque accidere potest ut, habita ratione circumstantiarum, hujusmodi lectio interdici debeat, sicut definiit Clemens XI, propositiones 83, 84 et 85 *Quesnel* damnando.

Ex pluribus dictis tum in præsenti Tractatu, tum in Tractatu *de vera Ecclesia*, fideles non sunt fidei judices,

nec legitimi Scripturæ interpres : infallibili Ecclesiæ auctoritate duci debent et in admittenda sancta Scriptura, et in genuino sensu ejus agnoscendo. Unde facile concipiatur dari posse ecclesias christianas vernaculaam Scripturarum versionem non habentes. Ex altera parte, jam advertimus impossibile esse aliquam ecclesiam sola Scripturarum lectione efformari, sine ullo prædicantis adminiculo.

Hinc patet quam vanæ, naturæ fidei et praxi Ecclesiæ oppositæ sint infatigabiles Societatis Biblicæ sollicitudines pro conficiendis editionibus vernaculis eisque per cunctas regiones distribuendis; quæ, inquit Pius VIII, in Encyclica pro sua exaltatione, diei 24 maii 1829, « ubi » que maxima atque incredibili impensa populis etiam » rudioribus gratuito importuntur, perversis quoque » haud raro immissis scriptiunculis, ut lethale obbibant » venenum ubi aquas sese haurire censem sapientiæ sa » lutaris. Alia jam pridem Apostolica Sedes de ingenti » hac fidei clade christianum populum monitum voluit, » tantæque pernicie auctores contudit. » Item Greg. XVI in Litteris diei 15 aug. 1840; *Ami de l: Relig. 24 oct. 1840.* Vide P. Perrone, de Locis theol., part. II, ch. 4, prop. 1 et 2.

ARTICULUS SECUNDUS.

DE TRADITIONE.

Ostendimus in principio Tractatus *de ver: Ecclesia* traditionem esse viam tutissimam transmittendi doctrinam.

Sæpe traditio sumitur pro ipsamet doctrina quæ transmittitur, et sic accepta duplex in genere distinguitur, scilicet late sumpta et stricte sumpta.

Traditio, late sumpta, est omnis doctrina ab uno alteri communicata, sive scripto, sive viva voce, juxta hæc B. Pauli verba, II Thess. II, 14 : *Itaque, fratres, state, et tenete traditiones quas didicistis, sive per sermonem, sive per epistolam nostram.*

Traditio vero, stricte sumpta, est doctrina sola voce ab

ejus auctore communicata, sive postea ab aliis scribatur, sive non : potest esse humana, vel divina. Est humana si hominem habeat auctorem, et divina si ab ipso Deo procedat.

Traditiones divinæ pertinent vel ad legem naturæ, vel ad legem Mosaicam, vel ad legem evangelicam, habitatione diversorum statuum in quibus spectari possunt homines relative ad Deum.

Traditiones legis naturæ illæ sunt quas homines, antequam libros canonicos haberent, a Deo per Adam, Noe, Abraham, acceperunt.

Traditiones legis Mosaicæ sunt eæ quas Judæi a Deo per Moysen aliosque prophetas viva voce tantum acceperunt, et quæ in libris canonicis non reperiuntur.

Traditiones legis evangelicæ sunt illæ quas Ecclesia a Christo vel a Spiritu sancto per Apostolos suscepit, et quæ in libris Novi Testamenti non inveniuntur. Dicuntur etiam Apostolicæ, quia per Apostolos ad Ecclesiam transmissæ sunt.

Attamen traditiones Apostolicæ duplices sunt generis, aliæ scilicet divinæ et aliæ humanæ. Divinæ eæ sunt quas Apostoli habuerunt immediate a Christo, vel a Spiritu sancto eis afflante : humanæ vero ea sunt omnia quæ Apostoli propria auctoritate a Deo instituta et directioni Spiritus sancti subjecta statuerunt observanda, vel ad tempus, ut quorundam ciborum distinctionem, a suffocato abstinentiam, vel in perpetuum, ut jejunium quadragesimale, etc.

Quædam ex illis institutionibus Apostolicis sunt obligatoriæ sub gravi, ut præcedentes; et aliæ sunt tantum de consilio, ut aspersio aquæ benedictæ super fideles, vel ejus sumptio in ingressu templi.

Distinguuntur insuper traditiones ecclesiasticæ, quæ alium non habuerunt auctorem quam ipsam Ecclesiam a Spiritu sancto edoctam. Ejus generis sunt innumeræ antiquæ consuetudines circa modum jejunandi, festa celebrandi, sacramenta administrandi, etc.; vel doctrinæ ubique receptæ, v. g., de canonicitate quorundam libro-

rum sacerorum, de sensu quo nonnulli textus Scripturæ intellecti sunt, de cœcumenicitate talis vel talis concilii, etc.

Cum ibi regulam fidei quæramus, certum est agi non posse de traditionibus humanis, sive in ordine civili, sive in ordine ecclesiastico, neque de institutionibus Apostolicis per traditionem ad nos transmissis, sed tantum de traditionibus divinis ad religionem attinentibus, id est, de iis traditionibus quæ exhibent revelationem a Deo factam, in libris canonicis non scriptam et Ecclesiæ tanquam depositum concreditam a Christo dicente, Matth. xxviii, 20 : *Docentes eos servare quacumque mandavi vobis.*

Unde privatæ revelationes piis animabus identidem factæ, etiam quando velut argumentum sanctitatis aliquis viri a summo Pontifice approbantur, ad objectum fidei non pertinent, et nunquam proponuntur ut de fide credenda.

Quæstio est igitur 1º an divinæ existant traditiones ab Apostolis acceptæ et transmissæ; 2º an veritates sic transmissæ æque certo noscantur ac veritates in libris divinis scriptæ; et 3º quibus regulis veræ traditiones a traditionibus falsis tuto secernantur.

Lutherani et Calvinistæ, instar Pelagianorum, Arianorum, Eutychianorum aliorumque hæreticorum, sola Scriptura omnes controversias fidei dirimendas esse contendentes, divinas proinde rejiciunt traditiones tanquam insufficientes ad fidem. Contra eos sint propositiones sequentes.

PROPOSITIO PRIMA.

Divinæ existunt traditiones ab Apostolis acceptæ et transmissæ.

Prob. 1º Constat Christum multa dixisse et fecisse quæ in Evangelii non narrantur, Joan. xxi, 25; similiter et Apostoli a Spiritu sancto inspirati, non omnia scriptis mandarunt quæ viva voce docuerunt, ut ipse testatur B. Paulus, II Thess. ii, 14, et II Tim. i, 13, et ii, 1, eos ad traditiones, ad ea quæ didicerant per testes remittens :

ergo saltem plurima sunt revelata quæ in libris sacris non inveniuntur, et voce tradita sunt.

2º Christus nihil scripsit, nec aliquid scribere jussit, sed mandavit credere et servare quidquid docuerat et præcepérat. Apostoli Evangelium viva voce annuntiabant, non vero libros sacros infidelibus tradebant, ut ipsi eos legendo fidem sibi efformarent. Primæ ecclesiæ conditæ sunt et plures diu exstiterunt sine Scripturis, saltem sine Scripturis Novi Testamenti; sola igitur traditione veritates a Christo revelatas cognoscebant. Hinc ruit fundamentum Protestantium asserentium solam Scripturam esse regulam fidei.

3º SS. Patrum testimonia a nobis in initio Tractatus de vera Ecclesia citata, clarissime probant semper creditum esse divinas existere traditiones.

4º Multa de fide credunt Protestantes quæ in Scripturis non inveniuntur: v. g., beatam Deiparam semper fuisse virginem; baptismum parvulis esse conferendum, ab hæreticis collatum esse validum, nec iterandum; quattuor tantum esse Evangelia; hos et illos libros utriusque Testamenti esse divinos, non vero alias, etc. Ergo fateri coguntur divinas existere traditiones ab Apostolis acceptas et transmissas. Vide quæ diximus de doctore Leo in Tract. de Ecclesia.

PROPOSITIO SECUNDA.

Divinæ traditiones ab Apostolis acceptæ et transmissæ, eamdem habent auctoritatem ac veritates in Scriptura contentæ.

Prob. ex Scriptura sacra, concilio Trid., SS. Patribus et ratione.

1º *Scriptura sacra*, nempe ex textibus B. Pauli superioris citatis, in quibus Thessalonicensibus et Timotheo pari modo commendat doctrinam sermonibus acceptam et doctrinam in Epistola sua scriptam. Ergo 1º.

2º *Ex concilio Trid.; sess. 4*, decreto de canonicis Scripturis, in quo hæc habentur : « Perspiciensque

» (sancta synodus) hanc veritatem et disciplinam contineri in libris scriptis, et sine scripto traditionibus quæ ipsius Christi ore ab Apostolis acceptæ, aut ab ipsis Apostolis, Spiritu sancto dictante, quasi per manus traditæ, ad nos usque pervenerunt; orthodoxorum Patrum exempla secuta, omnes libros tam Veteris quam Novi Testamenti, cum unus Deus sit auctor, nec non traditiones ipsas, tum ad fidem, tum ad mores pertinentes, tanquam vel ore tenus a Christo vel a Spiritu sancto dictatas, et continua successione in Ecclesia catholica conservatas, pari pietatis affectu ac reverentia suscipit et veneratur; » et in fine decreti addit: « Si quis autem libros ipsos integros.... et traditiones prædictas sciens et prudens contempserit; » anathema sit. » Ergo 2°.

3° Ex SS. Patribus. In initio Tractatus de vera Ecclesia, citavimus testimonia Tertull., Orig., S. Basilii, S. Chrys., S. Epiph., S. Aug et S. Hieronymi, quæ hic iterum non referemus.

S. Irenæus, contra Hæreses, l. 3, cap. 3, n. 3: « Hac ordinatione et successione, ea quæ ab Apostolis in Ecclesia traditio et veritatis præconatio pervenit usque ad nos. Et est plenissima haec ostensio, unam et eamdem vivificatricem fidem esse, quæ in Ecclesia ab Apostolis usque nunc sit conservata, et tradita in veritate. »

Alia colligere testimonia inutile foret; fatentur enim adversarii Patrés sibi esse oppositos. Ergo 3°.

4° Ratione. 1° Plurimæ, ut jam diximus, diu exstiterunt ecclesiæ sine Scripturis: atqui tamen fideles in his ecclesiis veram habebant fidem ad justificationem et salutem sufficientem: ergo veritates revelatae pari certitudine traditione et Scriptura credi possunt. 2° Sola traditione libros sacros accepimus, et sensum eorum noscimus: ergo traditio est, sicut Scriptura, via tutissima qua doctrina Christi et Apostolorum infallibiliter noscatur. 3° Ipsi hæretici plura admittunt de fide, ut monuimus, quæ non sunt in Scriptura: ergo 4°, etc.; aliunde, etc. Ergo.

Solvuntur objectiones.

Obj. 1°. Deut. iv, 2: *Non addetis ad verbum quod vobis loquor, nec auferetis ex eo;* et Matth. xv, 3: *Quare et vos transgredimini mandatum Dei propter traditionem vestram?* Ergo nullæ admittendæ sunt traditiones præter verbum Dei.

R. Nego conseq. 1° enim Moyses vetat ne aliquid legi Dei addatur vel ab illa subtrahatur per falsas explicaciones, non vero prohibet ne fides verbo Dei non scripto adhibeat: e contra, in hoc ipsomet loco de traditione loquitur, cum dicat: *Non addetis ad verbum quod vobis loquor,* et non, *quod scribo.* 2° Christus, apud Matth., loquitur de traditionibus mere humanis, quarum aliae erant malæ et aliae inutiles, ut patet contextu; paulo post enim addit, §. 9: *Sine causa autem colunt me, docentes doctrinas et mandata hominum.* At nihil in eo capite ostendit Christum divinas traditiones in lege Mosaica existentes reprobasse. Ergo.

Similiter SS. Patres in pluribus locis rejicere videntur traditiones, sed traditiones humanas, aut traditiones falsas, per oppositionem ad Scripturam sacram et ad traditiones divinas certo constantes.

Obj. 2°. Frequenter falsæ extiterunt traditiones in Ecclesia quæ habitæ sunt ut veræ: ergo nulli traditioni plena fides adhiberi potest.

R. 1°. *Retorquo argumentum.* Plures falsæ scripturæ habitæ sunt ut veræ, etiam a viris eruditis, probis et sanctis: ergo nulla est scriptura fide digna.

R. 2°. *Nego conseq.* Falsæ quidem habitæ sunt traditiones, sed rejectæ sunt, quia characteres veritatis præse non ferebant; inde vero firmantur aliae quæ, omnibus perpensis, evidenter judicantur veræ. Ergo.

Quæritur an traditiones ab Apostolis acceptæ et transmissæ certo cognosci possint.

R. affirmative. Dictæ enim traditiones certo cognosci possunt si plures exstant regulæ quibus veræ traditiones

divinæ a falsis infallibiliter secerni possint : atqui plures exstant hujusmodi regulæ, nempe :

1º Si universa Ecclesia aliquod teneat dogma tanquam de fide, quod in Scriptura non inveniatur : nam Ecclesia in rebus fidei errare non potest. Nullum autem exstitit fidei dogma quod non fuerit revelatum, et Scriptura vel traditione ad nos transmissum. Ergo. Hac regula ostendit omnes libros in canone nostro contentos fuisse inspiratos, B. Mariam semper fuisse virginem, baptismum a laico vel etiam a muliere collatum esse validum, etc.

2º Si universa Ecclesia aliquid teneat in praxi quod divinam requirat institutionem, et in Scriptura non existat, signum est infallibile hoc a Christo fuisse institutum et per traditionem transmissum; alioquin Ecclesia erraret : sic novimus existentiam sacramentorum Confirmationis, Extremæ Unctionis, Ordinis, Matrimonii, et plurium ex illis materiam et formam.

3º Quod per universam Ecclesiam in cunctis retro sæculis reperitur existens, et cuius institutio referri non potest neque ad concilium, neque ad summos Pontifices, ab ipsis Apostolis descendere merito judicatur, juxta hanc regulam catholicam quam tradit S. Aug. de Baptismo, l. 3, cap. 24: « Quod universa tenet Ecclesia, nec » conciliis institutum, sed semper retentum est, non nisi » auctoritate Apostolica traditum rectissime creditur. » Hinc concluditur jejunium quadragesimale, observationem festorum Nativitatis Domini, Pentecostes, ceremonias in baptismo usitatas, signum crucis et alia hujusmodi saltem ab ipsis Apostolis fuisse instituta.

4º Unanimis Patrum consensus in admittendo dogmate quod in Scriptura non exprimitur, certum est signum illud ab Apostolis per traditionem descendere; impossibile est quippe Patres sic fuisse unanimes, nisi saltem eorum tempore Ecclesia id crediderit et docuerit : porro Ecclesia fidem suam non mutat, nec dogma prius non revelatum excogitavit, sed semper tenet *quod ubique, quod semper, quod ab omnibus creditum est*, inquit S. Vincentius Lirinensis, Commonit. I, n. 2.

5º Cerissima præ cæteris regula pro veris traditionibus divinis a falsis tuto secernendis est definitio Ecclesiæ, quæ infallibilis est in explicanda traditione, sicut in interpretanda Scriptura sacra.

Nota. Certum est sub lege naturæ, id est, ab Adam usque ad Moysen, divinas exstisset traditiones, v. g., de creatione mundi, de lapsu primi parentis, de vita futura, beata aut misera, secundum uniuscujusque opera, de Redemptore venturo, de peccati originalis remedio, etc. Item sub lege Mosaica fuerunt traditiones, v. g., de remedio peccati originalis, de canonicitate Librorum sacrorum, de eorum sensu et de multis aliis. Pleraque ex illis traditionibus, eæ scilicet quæ ad doctrinam generalem pertinent, in libris Novi Testamenti fuerunt consignatæ, vel traditione Apostolica ad nos pervenerunt : quæ vero erant temporales et locales, factæ sunt obscuræ vel omnino perierunt. Sic ordinem celebrandi cultum Dei et sacrificia offerendi sub lege naturæ imperfecte noscimus, in quo remedium peccati originalis constiterit ignoramus, etc.

CAPUT QUINTUM.

DE FIDEI PROPRIETATIBUS.

Quatuor communiter assignantur fidei proprietates, scilicet veritas, certitudo, obscuritas et necessitas. De necessitate dicemus in Tractatu de Decalogo : hic ergo agemus 1º de veritate, 2º de certitudine, 3º de obscuritate fidei; insuper 4º de ejus moralitate, et 5º de notis seu censuris theologicis, per oppositionem ad veritatem et certitudinem fidei.

ARTICULUS PRIMUS.

DE VERITATE FIDEI.

Veritas fidei sub dupli respectu considerari potest, nempe ex parte Dei revelantis, et ex parte hominis cre-